

Szabadságot biztosítani az új formáknak

Évadkezdés előtt a Szigligeti Színházban

Kultúra

Bizonyára minden színházszerető ember kíváncsian várja az új évadot, böngészi a műsortervet, nézegeti, milyen produkciókkal kecsegteti a teátrum. A nagyvárad Szigligeti Színház mindhárom társulatának (Szigligeti Társulat, Nagyvárad Táncegyüttes, Lilliput Társulat) ígéretes a 2017/2018-as évadra összeállított repertoárja. A legutóbbi és az induló évadról CZVIKKER KATALINT, a Szigligeti Színház főigazgatóját Tóth Hajnal kérdezte.

A kaukázusi krétakör; Egy szerelem három éjszakája; Vesztegzár a Grand Hotelben; Bányavakság; Szegény Dzsoni és Árnika; Én, a kis herceg; Senki madara – csupán néhány cím a nagyvárad Szigligeti Színház következő, 117. évadának műsortervéből. A szerzők sorában nem akármilyen nevek olvashatók: Bertolt Brecht, Hubay Miklós, Csehov, Székely Csaba, Lázár Ervin, Oscar Wilde, Consuelo és Antoine de Saint-Exupéry, Szabó T. Anna – kortárs és klasszikus egyaránt. Az alkotók között pedig található világhírű rendező és pályakezdő ifjú tehetség.

Fejlődő színház

Mind szakmai, mind gazdasági, mind pedig infrastrukturális szempontból jónak bizonyult a múlt évad – mondja Czvikker Katalin. A nézőszám is, a saját bevétel is emelkedett, az utóbbinál erőteljesen nőtt a pályázati úton befolyt pénz összege. „Folyamatosan feltérképezzük a különféle alternatív pénzforrásokat, a pályázati pénzeket általában sikeresen le tudjuk hívni.”

A 2016/2017-es szezonban nőtt az előadásszám is az előző évadhoz képest. Főleg itthon játszottak többet. „Büszke vagyok arra, hogy a diákbérletek száma folyamatosan nő. Örvendetes továbbá, hogy sikerült egy új szegmenst is talál-

nunk a közönség körében.” Ők azok a felnőtt nézők, akiknek életmódja roppant dinamikus, a munkájuk, életvitelük miatt a szabadidejük nem kiszámítható. Ezek a nézők eddig valószínűleg jegyvásárlók voltak, akik alkalmanként vásároltak színházjegyet. A trió, illetve fesztiválbérletek ezeknek a nézőknek nyújtanak választási és időkeretbeli szabadságot. Ezeknek a szabadbérleteknek az előnye az, hogy egész évben megváltathatók, ugyanakkor a játéknapi is szabadon választható. Így egyre többen kívánnak élni e lehetőséggel, s ennek is köszönhetően az elmúlt évadban 34 százalékkal nőtt a felnőtt közönség száma.

A szakmai fejlődéssel kapcsolatban Czvikker Katalin először a Nagyvárad Táncegyüttes (NTE) és a Romániai Nemzeti Táncközpont között létrejött partnerséget említi példaként, a táncegyüttes által szervezett tavalyi Infinite Dance Fesztivált kiválósági díjra jelölte a táncközpont. A Nagyvárad Táncegyüttes olyan fejlődési szakaszhoz ért, amely egyrészt nyit a kortárs formanyelv felé, másrészt az NTE felvállalta egy mentori program működtetését, amelybe bevonja és segíti a megye amatőr néptánc csoportjait is. Ez egy hosszabb folyamat lesz, s eredményeként még ebben az

évadban létrehozunk egy produkciót az iskolaprogram keretében. *Hírdetés* munkacímmel hirdették meg az előadást az Arany János-emlékévé alkalmával.

Fesztiválok bűvkörében

A szakmai fejlődés különböző szintjein a bábosok truppja, a Lilliput Társulat is jeleskedik. A különféle fesztiválokra való részvételüket követő visszajelzések is azt mutatják, jó úton haladnak. A bábtársulat gondozásában létrejött Fux Fesztivált – az Erdélyi Magyar Hivatásos Bábszínházak Találkozóját – harmadízben szervezik meg. A 2017. október 3–7. között tartandó fesztiválon a hivatásos erdélyi magyar bábtársulatok mellett magyarországi bábszínházak is fellépnek majd; az előző kiadáshoz hasonlóan, amelynek struktúrája megfelelőnek bizonyult, idén is lesz verseny- és bemutató program is.

Házigazdaként a nagyváradi Szigligeti Színház másodszor ad otthont az Erdélyi Hivatásos Táncegyüttesek Fesztiváljára,

a rendezvényt minden esztendőben máshol szervezik meg. Az október 12–15. között tartandó eseményt, akárcsak a Fux Fesztet, az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatala (DRI) is támogatja. E támogatás is az új pénzforrások, pályázatok sikeres feltérképezésének eredménye.

Új köntösbe öltözött a múlt évadban a Szigligeti Társulat HolnapUtán Fesztiválja. Ez az új irány a fiatal alkotók előtérbe helyezését jelenti. Czvikker Katalin hangsúlyozta: „Lehetőséget kell teremteni a fiatal tehetségeknek; fontos, hogy elősegítsük, együttgondolkodhassanak és megmutatkozhassanak minél több területen, minél szélesebb körben tevékenykedő alkotók. Ezzel párhuzamosan repertoárszínház minősé-

Dimény Levente, a Nagyvárad Táncegyüttes művészeti igazgatója, Botházy Daróczi Réka, a Lilliput Társulat vezetője, Czvikker Katalin, valamint Novák Eszter, a Szigligeti Társulat művészeti vezetője az évadhirdető sajtótájékoztatón

günkből fakadóan, Novák Eszter művészeti vezető gondolataival egyetértve, a kiegyenlítettségre való törekvésünk is előtérbe kerül, hiszen széles az a közönségréteg, mely támogat minket, bérletet, jegyet vásárol, mi pedig igyekszünk elérhetővé tenni a színházi élményt – minél tágabb körben. Folyamatosan keressük az eszközöket, amelyek segítségével még több nézőt elérhetünk, és ez az, ami állandó nézőszám-növekedéshez vezet, bár nem lehetünk soha megelégedve ezt illetően.”

Czvikker Katalin

Együttműködések, iskolaprogram, kiadványok

Tavaly kezdődött el az előadáscsere, a szakmai kapcsolat az egeri Gárdonyi Géza Színházzal, s az együttműködés az előttünk álló évadban is folytatódik. Emellett többéves kapcsolat fűzi a váradi teátrumot a székesfehérvári Vörösmarty Színházhoz, valamint az Esztergomi Várszínházhoz, vendéglőadásaikkal kiegészítik egymás repertoárját. Czvikker Katalin reméli, a fesztiválbérletek idén is népszerűek lesznek, hiszen sok jó vendéglőadást láthat majd a nagyjérdemű. A múlt évadban a Varadinum bérletek is sokak érdeklődését elnyerték a vendégjátékok miatt.

Ami a Színház az iskolában – iskola a színházban programot illeti, mindhárom társulat kiveszi a részét a projektből. Az NTE és a Szigligeti Társulat ebben az évadban hoz létre előadást az iskolaprogramban, a Lilliput pedig előkészíti a 2018/2019-es évadban látható produkciót.

Számok tükrében: A nézőszám a 2015/2016-os évadhoz képest 50 425-ről 54 810-re emelkedett, ami 8,7 százalékos növekedést jelent. A Szigligeti Színház saját bevétele 767 675 lejről 902 923-ra (17,6 százalék) emelkedett. Az előadásszám 300-ról 314-re növekedett. A bérletek számának növekedése: 4105-ről 4781-re (15,5 százalék).

Czvikker Katalin beszámolt arról, hogy színházi könyvek kiadását is elősegítették, például Szabó József (Ódzsa) rendező könyve, továbbá a *DráMÁzat* pályázat 2. kötete megjelenését. Az új évadban készülnek a *DráMÁzat* 3. kötetének kiadására. Székelyudvarhelyen a dráMA Fesztiválon mutatják be. Váradon pedig a magyar dráma napján, szeptember 21-én várható a könyvbemutató. Meghirdetik az udvarhelyi színházzal közös *DráMÁzat* 4. pályázatot is. A főigazgató hangsúlyozta: ez a pályázat sok tehetséges drámaíró motívált már, hogy merjenek megmutatkozni, ne a fiókban tartsák a darabjaikat.

Ugyancsak a múlt évadban a 2016-ban elhunyt Varga Vilmos színművészről, rendezőről, a Kiss Stúdió Színház egyik

alapítójáról, az erdélyi magyar színháztársaság doyenjéről is méltóképpen megemlékeztek.

Kell a jó infrastruktúra

A sok-sok tartalom megvalósításához elengedhetetlenül fontos a megfelelő infrastruktúra. A saját bevételből származó summákat éppen ezért célzottan az infrastruktúra fejlesztésére fordítják. A Szigligeti

Műsorterv

Lilliput Társulat: A *Kispipi és Kisréce* című előadással kezdik a szezont ősszel. Vlagyimir Szutyjev azonos című meséjét Szabó Attila írta át és rendezi. Október 3–7. között szervezik meg a 3. Fux Fesztet, vagyis az Erdélyi Magyar Hivatásos Bábszínházak Találkozóját. Decemberben (valószínűleg Mikulásra) várható a *Szegény Dzsoni és Árnika* című Lázár Ervin-mese bemutatója; rendezi Csató Kata. Februárban a világirodalom egyik legszebb meséjét, *A boldog herceg* című Oscar Wilde-történetet is színre viszik, Vadas László rendezésében. Az *Én, a kis herceg* című produkció premierje áprilisban várható; a történetet Antoine de Saint-Exupéry *A kis herceg* című meséje, valamint az író szerelme, Consuelo de Saint-Exupéry *Vasárnapi levelek* című könyve alapján Szabó Attila írta. Az előadást rendezi és játssza Daróczi István bábművész. A márciusig tartó Arany János-émlékévvel való tekintettel felújítják a *Toldit*, a SZITA tanoда végzősei által készített *Hídavatást* pedig ingyen játsszák majd iskolákban. A színházi iskolaprogram februárban szereplőválogatást tart a Varró Dániel műve alapján készülő, *Túl a Maszat-hegyen* című produkcióhoz, amelynek a 2018/2019-es évadban lesz a premierje.

Nagyvárad Táncegyüttes: A 2017/2018-as évadra két új produkcióval, illetve a *Színház az iskolában – iskola a színházban* program bemutatójával készül a Nagyvárad Táncegyüttes. A *Senki madara* című nagyszínpadi előadásukat Szabó T. Anna azonos című meséje ihlette; a rendező Tóth Tünde; a bemutató januárban várható. Tavasszal két egyfelvonásosból álló, egész estés előadást visz színre az NTE. Két tehetséges, fiatal koreográfus rendez: Györfi Csaba az *Idegen*, Tőkés Imola pedig a *Vakfolt* című egyfelvonásost. *Hídavatás* címmel az iskolaprogramok rendszerében készül megünnepelni a Nagyvárad Táncegyüttes Arany János születésének 200. évfordulóját. A bicentenáriumon – Bihar megyei néptáncsoportokkal együttműködve – a nagyszalontai költőzséni balladáit dolgozzák fel táncos formában.

Színház előadásait sokfelé hívják, fesztiválok, turnékon vesznek részt. Hogy az előadások minél hatékonyabban jussanak el a meghívások helyszínére, két teherszállító járművet vettek saját bevételből, jövőre pedig egy 18 személyes mikrobuszt szándékoznak vásárolni. Továbbfejlesztik az önerőből és támogatásokból létrehozott Szigligeti Stúdió tereit, a fény- és hangtechnikai felszereléseket folyamatosan bővítik. Apropos, technika: a Magyar Színpadtechnikai Szövetséggel is partnerkapcsolatba kerültek, és közösen kidolgoztak három műszaki workshopot, ezeket 2018 végéig szervezik meg a színpadi személyzetnek. Az első képzés októberben lesz, az Erdélyi Hivatásos Táncegyüttesek Fesztiválja kísérőprogramjaként.

Új évad – reményekkel, elvárásokkal

„Ha azt nézem, hogyan alakultak, alakulnak a dolgok, olyan érzés, mintha a vágyam teljesült volna gyermekként a karácsonyfa alatt. Elképzelésemben a színház állandóan megújuló formanyelvek és lehetőségek színtere. Mindig azt szerettem volna, hogy minél szélesebb körben lehetőséget tudjunk adni azoknak, akik még csak most kezdik a pályá-

Szigligeti Társulat: Augusztus 7-én kezdték el a *Kapufa és öngól* próbáit. A *DráMÁzat* drámapályázat Debüt díjas darabját, amelynek írója Körmőczy Kriván Péter, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem végzős rendezőhallgatója, a *Várad* folyóirat irodalmi rovatának szerkesztője, Tasnádi-Sáhy Péter viszi színre. A nagyváradi bemutató a Szigligeti Stúdióban szeptember 21-én lesz, ez az évad első premierje is. A *kaukázusi krétakör* (Bertolt Brecht – Paul Dessau) novemberi premierje lesz az első nagyszínpadi bemutató. A Brecht-darab rendezője a várad színművész Anca Bradu, aki legutóbb *A mi osztályunkat* vitte színre a társulattal. Szilveszterkor a *Vesztégyár a Grand Hotelben* című előadással búcsúznak az óévtől. Rejtő Jenő klasszikus krimiparódiájából Hamvai Kornél írt fordulatossá színpadi szöveget; a kellemes, sanzonenét Darvas Benedek komponálta; a színpadi dalszövegeket Varró Dániel írta. A zenés produkció rendezője Porogi Dorca. A harmadik nagyszínpadi bemutatót tavasszal tartják. Két lehetőség adott, vagy a Tersánszky Józsi Jenő regényéből készülő *Kakuk Marcit*, amelyet a világhírű, Kossuth-díjas rendező, forgatókönyvíró, Gothár Péter visz színre, vagy a *Szentivánéji álom* című Shakespeare-vígjátékot adják elő, amelyet a budapesti Színház- és Filmművészeti Egyetem ifjú tehetsége, negyedéves színházrendező szakos hallgatója, Tarnóczy Jakab rendez. Az az előadás, amelyet a mostani évadban nem mutatnak be, a következő, 2018/2019-es szezonban kerül majd a Szigligeti Társulat

repertoárjára. Jövőre lesz a Kossuth-díjas drámaíró, Hubay Miklós születésének 100. évfordulója. Ennek tiszteletére tűzik műsorra a nagyváradi születésű szerző *Egy szerelem három éjszakája* című alkotását, az első magyar musicalt; a stúdió-előadás rendezője Novák Eszter. Az évad második felében ismét pályakezdő rendezők kapnak lehetőséget: Botos Bálint az *Apátlanul (Platonov)* című Csehov-drámát, Hunyadi István pedig Székely Csaba *Bányavidék-trilógiájának* következő részét, a *Bányavakságot* viszi színre a Stúdióban. Az előző évad végén Mrožek *Tangójának* betegség miatt elmaradt bemutatóját szeptember végén tartják meg. Folytatódik diákoknak a *Súgólyuk* program. Az iskolaprogram keretében pedig *Barátom vagy?* címmel készül előadás Novák Eszter rendezésében. Március 21–25. között jelentkezik újra a HolnapUtán Fesztivál.

jukat, felvállalva a kezdő tapasztalatlanságát, amihez azonban óriási tehetség társulhat. Ezeknek a tehetségeknek kell egyre inkább teret biztosítani. Az a nemzedék, amely most kerül ki a művészeti egyetemek padjaiból, sok mindent másképpen lát, másként gondolkodik, másként jeleníti meg a színházi élményeket. Ahhoz kívánok hozzájárulni, hogy ezt megtehessék, hogy megoszthassák ezeket a színházi élményeket, kísérleteket. Nem hiszek abban, hogy az új formákat keretbe kellene foglalni. Az új formáknak szabadsá-

got kell biztosítani. Ez az a lehetőség, amit a színházak a fiataloknak, a pályakezdőknek kínálhatnak. Az új formanyelv szabadságot jelent. Éppen ezért lényeges, hogy kezet nyújtsunk, és ne a kezüket fogjuk a pályakezdőknek.”

TÓTH HAJNAL